

Françoise d'Eaubonne: [C'est une urgence] / [Należy w trybie pilnym] (tł. Ela Binswanger)

Françoise d'Eaubonne: [Należy w trybie pilnym]

Należy w trybie pilnym
uświadomić sobie,
że nad całą planetą,
w tym nad gatunkiem ludzkim,
wisi wyrok śmierci
wydany
przez aktualny
wyniszczający ją system,
o ile feminizm,
wyzwalając kobiety,
nie wyzwoli całej ludzkości
i nie wyrwie świata
człowiekowi dnia dzisiejszego,
by go przekształcić
dla ludzkości
jutra.

(tł. i wersyfikacja Ela Binswanger)

*

« C'est une urgence que de souligner la condamnation à mort, par ce système à l'agonie convulsive, de toute la planète et de son espèce humaine, si le féminisme, en libérant la femme, ne libère pas l'humanité toute entière, à savoir, n'arrache le monde à l'homme d'aujourd'hui pour le transmettre à l'humanité de demain »

*

Françoise d'Eaubonne (12 marca 1920 w Paryżu - 3 sierpnia 2005 tamże) francuska pisarka, poetka i działaczka na rzecz praw pracowniczych, feministka, uważana jest za założycielkę ruchu ekologiczno-społecznego - ekofeminizmu.

W latach 1945-1957 była członkinią Francuskiej Partii Komunistycznej.

W roku 1971 była współzałożycielką Frontu "Homosexuel d'Action Révolutionnaire" - FHAR [Frontu Homoseksualnego Sojuszu Rewolucyjnego w Paryżu]. Również w tym samym roku podpisała Manifest 343, w którym zadeklarowała, że dokonała aborcji.

W 1972 roku utworzyła Centrum Ekologii-Feminizmu (Écologie-Féminisme) w Paryżu.

W książce z 1974 roku "Le Féminisme ou la Mort" ["Feminizm albo śmierć"] po raz pierwszy użyła utworzonego przez siebie terminu "ekofeminizm". W książce mówi o szczególnym związku kobiet z naturą i zachęca kobiety do aktywizmu na rzecz ochrony środowiska. Jako przyczynę wzrostu populacji, zanieczyszczenia i innych destrukcyjnych wpływów na środowisko uważa toksyczny patriarchy.

https://www.youtube.com/watch?v=jSyO8uWJ4_4

Kierując się swoim mottem: "Źadnego dnia bez linijki", Françoise d'Eaubonne napisała ponad 50 dzieł, od poematu "Colonnes de l'âme" ["Filary duszy"], 1942, poprzez powieść historyczną "Comme un vol de gerfauts" ["Jak lot sokołów"], 1947, po esej "L'Évangile de Véronique" ["Ewangelia Weroniki"], 2003. Napisała też biografie pary homoseksualnych poetów Arthura Rimbaud i Paula Verlaine'a.

Élise Thiébaud jest autorką biografii zatytułowanej "L'Amazone verte: Le roman de Françoise d'Eaubonne" ["Zielona amazonka: powieść o Françoise d'Eaubonne"], 2021.

W eseju "Jak mogłoby wyglądać społeczeństwo ekofeministyczne?" Françoise d'Eaubonne formułuje swoje tezy (przekład z wersji angielskiej: Karolina Jankowska)

Tezy ekofeminizmu: "Rewolucja czy przemiana?" głoszą, że:

1. Bezpośrednim powodem obecnych nieszczęść i przyszłych zagrożeń jest system patriarchalny, ufundowany na kontroli nad prokreacją i płodnością, którego mentalne i kulturowe struktury przetrwały we wszystkich społecznych i ekonomicznych obszarach.
2. Dwa podstawowe czynniki związane z szybką ekspansją patriarchy: wyczerpywanie zasobów oraz globalny wzrost populacji, są bezpośrednimi powodami obecnej katastrofy ekologicznej.
3. Wojna płci odzwierciedla jedynie walkę człowieka przeciwko niemu samemu, która w przeszłości - i wciąż dzisiaj, jest tłumaczona jako walka klas.
4. Niepowodzenie rewolucji socjalistycznej bierze się z niepowodzenia ekonomicznego i odmowy dostrzeżenia prawdziwej podstawy i powodu istnienia hierarchii oraz wyzysku człowieka, którymi nie jest walka klas, ale seksizm.
5. Kapitalizm obecnie, w stadium imperializmu, może zniknąć jedynie poprzez zastosowanie ekologicznych rozwiązań w produkcji (i konsumpcji), tylko one bowiem wyeliminują przestarzałe struktury dominacji, agresji, konkurencji, absolutyzmu, aby zastąpić je współpracą i równością między jednostkami (także między płciami), a także między gatunkami i środowiskiem.

Dzięki wyzwoleniu prokreacji, wzrost populacji kontrolowany przez kobiety rozwiąże pierwszą część problemu. Liczba mieszkańców i mieszkańek ziemi zostanie zredukowana bez obawy o wyginięcie gatunku ludzkiego. [...]

Trzeba stwierdzić, że zmiana (ten realny, nigdy nie osiągnięty oraz precedensowy cel rewolucji) jest konieczna. Jak wyjaśniałam w 1980 w Kanadzie, tylko ekofeminizm może doprowadzić do końca patriarchy i uchronić społeczność ludzką przed zagrożeniem dewastacji środowiska naturalnego przed zagrożeniem nuklearnym oraz systemem opartym na zysku, który jest źródłem wszystkich wojen i eksploatacji na tej planecie.

Trzecie dziecko chrześcijańskiego anarchisty Etienne d'Eaubonne oraz córki hiszpańskiego rewolucjonisty bliskiego karlizmowi Rosity Martinez Franco, Françoise spędziła swoje dzieciństwo w Tuluzie; jednym z elementów jej życia w tym okresie była choroba ojca, który ponosił konsekwencje gazów bojowych używanych w I wojnie światowej. Miała 16 lat, gdy wybuchła wojna w Hiszpanii, 19 lat gdy republikanie powrócili z wygnania. Niezatarte wrażenie pozostawiła na niej także II wojna światowa. W wieku 25 lat, Françoise była świadkiem powrotu do Paryża ocalałych z Zagłady Żydów. D'Eaubonne opisała okres wojenny w książce "Chienne de Jeunesse", której brutalność była w 1966 zjawiskiem nieznanym.

W ten sposób ukształtowała się jej osobowość: stała się bojowniczką o m.in. zaprzestanie wojny w Algierii, jak i potem o abolicję kary śmierci. Lektura "Drugiej płci" autorstwa Simone de Beauvoir obudziła w niej potrzebę zaangażowania się w walkę o prawa kobiet. W latach 60. współtworzyła Ruch Wyzwolenia Kobiet (Mouvement de libération des femmes),

natomiast w 1972, wraz z pisarzem i dziennikarzem Guyem Hocquenghemem, założyła Front homoseksualny działania rewolucyjnego (Front homosexuel d'action révolutionnaire).

W 1976 d'Eaubonne, matka dwojga dzieci, ogłosiła na łamach dziennika *Libération* swe małżeństwo z Pierre Sanna, będącym wtedy w więzieniu, skazanym za morderstwo, którego - według Françoise - nie popełnił.

Zmarła w tej samej willi, w której się urodziła w dniu 3 sierpnia 2005 w wieku 85 lat.

*

4 marca 2024 roku Francuski Parlament jako pierwszy na świecie podjął historyczną decyzję o wpisaniu prawa do aborcji do francuskiej Konstytucji. Wieczorem na symbolu francuskiej stolicy, wieży Eiffla, tego wieczoru pojawił się napis MON CORPS, MON CHOIX [MOJE CIAŁO, MÓJ WYBÓR]. Prezydent Emmanuel Macron nazwał tę decyzję "francuską dumą" i "uniwersalnym przesłaniem dla świata", mieszczącym się de facto w pojęciu wolności zapisanym w Deklaracji Praw Człowieka z 1789 roku.

Zmianę Konstytucji uczczono specjalną ceremonią w Paryżu w dniu 8 marca 2024 roku, Międzynarodowym Dniu Kobiet.

Polityka, 5.3.2024